

מנהגי ראש השנה

נהגו בקהלות ישראל, לאכל סימנים מיוחדים המסמלים התחלה טובה לשנה הבאה עלינו לטובה, מנהגים שונים קיימים בקהלות ובכדות השונות של עם ישראל, עקר המנהג הוא באכילת הסימנים, אך בשעת הצורך די בראית הסימן ובאמירת יהי רצון על הראיה. ולאחר האכילה או הראיה, נהגו לומר "יהי רצון" על סימן טוב שקשור לסוג המאכל. מקורות המנהג והדינים נתפארו בגמ' במס' פרייתות (דף ו.ו.) ובמס' הוריות (יב.) בפור ובש"ע (או"ח סי' תקפ"ג) במשנה ברורה ובפ"ח החיים שם. ובאר"כ נתפארו פל מקורות הדין והמנהג בשו"ת שש מש"ר (חלק א או"ח סי' י.) יעו"ש שם.

יש שנהגו להמנע שלא לאכל אגוזים בראש השנה, ויש שלא נמנעו מהם. יש שנמנעו מלאכל ענבים בראש השנה, ויש מי שקפח שיהיו דוקא בענבים שחורים, ואולם ענבים לבנים אדרבה סימן טוב הוא. ויש שהקפידו שלא לאכל זיתים שחורים בראש השנה. יש שנהגו לאכל דגים ולבקש שיפירו וירבו פדגים. ויש שנמנעו מאכילת דגים בראש השנה.

נהגו שלא לאכל דברים חמוצים, מרים או מלוחים בראש השנה. ורבים שנמנעים גם מאכילת דברים חריפים בראש השנה, והוא הדיו שתיה של משקאות חריפים, ומי שקשה לו לאכל את מאכלו בלא אכילה או שתיה של חריף, נראה שיש לו לאכל ואין חייב לאגס עצמו ולהצטער במאכלו. יש להזהר שלא לקעס ביימים אלו שמלבד גדל האסור גם לא מסמנא מלתא ויהיה שמח וטוב לב בבטחון בה' וכישועתו.

כדי שחלילה לא יתפזר סגור לקטגור, יש לנודא שכל סימני ראש השנה נבדקו היטב מתרקים, פגון התמרים לחצותם ולבודקם היטב. עלי סלק להשרותם בחמר נפוץ, ובאמצעות ספוג לשפשף היטב מכל הצדדים ולבדק ויואלית. וכן עלי הפתית. ובלוביניא יש להתבונן בתרמילים, או להשרות את הגרגרים ולבדק על הדי. או את השמשום לבדק על מגש פדכעי. ראש של דג לקח רק המגיע מברכות הגדול המפקחות לעניני טפילים. או שנפתח לרחבו והוצאו ממנו כל איברי הפנים ונשטף היטב תחת ברוז מים בכל החללים.

נהגו בקהלות ישראל, לאכל תפוח בדבש. ולבקש שתתחדש עלינו שנה מתוקה והגם שיש פרות מתוקים מהם, מכל מקום על פי הסוד תפוח צדיף. ועוד נהגו לאכל רמונים ולבקש שירבו זכויותינו פרמון. ואין להרבות באכילת פרות מתוקים.

קידוש לערב ראש השנה

כשחל בשבת מתחילים מכאן:

יום הששי. ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה, וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות.

אם חל בחול מתחילים:

וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם בחצצרת על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם

סברי מרגן ועונים: לחיים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הנפץ

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר פחר בנו מכל עם, ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו, ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום (השבת הזה ואת יום) הזכרון הזה, את יום טוב מקרא קדש הזה. (בשבת: זכרון תרועה) יום תרועה (באהבה), מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים. ודברך מלפנו אמת וקיים לעד. ברוך אתה יהוה, מקדש (השבת ו) ישראל ויום הזכרון:

אם חל ליל יום טוב במוצאי שבת מוסיפים שתי ברכות אלו:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש:

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול. ובין אור לחושך. ובין ישראל לעמים. ובין יום השביעי לששת ימי המעשה. בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת. ואת יום השביעי מששת ימי המעשה הקדשת והבדלת. והקדשת את עמך ישראל בקדשתך. ברוך אתה יי, המבדיל בין קדש לקדש:

בליל שני של ר"ה כדאי להביא לשולחן פרי חדש, ובברכת שהחיינו יכוין גם לפוטרו. אולם למעשה גם אם אין ברשותו פרי חדש יברך שהחיינו.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

מנהגים באכילת הסימנים

א. מנהגים שונים היו איזה סוגי מאכלים הם סימנא טבא, ובגמרא כבר נזכרים, הדלעת, רוביא, כרתי, סלק ותמור. הטור הביא שאוכלים גם אתרוג כליל ר"ה, ויש שלא נהגו בזה. יש מי שהוכיח שיש מנהג לאכול ריאה כליל ראש השנה, ויש שנהגו לומר קודם האכילה: יהי"ד מלפניך ה' או"א שתאיר עינינו במאור תורתך.

ב. המנהג לאכול ראש של כבש כליל ראש השנה, ולבקש

שנהיה לראש ולא לזנב, ותזכור לנו אילו של יצחק

אבינו. ויכול ליקח גם ראש של שאר בעלי חיים

[רק שישמית תזכור לנו וכו'], אולם אין ליקח

ראש של עז.

ג. המנהג הרווח הוא לאכול הסימנים בשני לילות של ראש השנה. ויש מי שכתב שלא נוהגים בלילה השני. ויש מי שעשה סדר אחר בלילה השני.

ד. בזיהוי המינים של הסימנים הנזכרים, מוצאנו מנהגים שונים, וכגון הרוביא שיש אומרים שהוא התלתן. ויש שביארו שהוא השומשום. ויש אומרים שהוא החילבה, ויש שלקחו את הלוביא הירוקה. ויש שלקחו את השעועית היבשה. וכן בסילקא, יש שמושתמשים בסלק האדום המצוי, ויש בעלי סלק הירוקים, ובכל אלו אין כלל קפידא, וכל אחד יעשה כמנהגו ויכוין עליו לסימנא טבא.

ה. גם באופן סדר האכילה, מוצאנו מנהגים שונים, יש שהתחילו עם התמרים, ויש שהתחילו עם התפוח בדבש, ולכל מנהג מקור בהלכה כל אחד יעשה כמנהג אבותיו.

ו. יש שנהגו לאכול הסימנים לאחר הקידוש וקודם נטילת ידיים, וכך נהגו גדולי רבותינו זע"א, אולם המנהג הנפוץ יותר לערוך את מנהג אכילת הסימנים לאחר נטילת ידיים ואכילת מית פת, והוא מרווח יותר על פי ההלכה שאיננו מכניס את עצמנו לספק ברכה אחרונה.

ז. כמה מנהגים מוצאנו אימותי יאמרו יהי רצון על אכילת הסימנים. יש הנוהגים לאומרו קודם ברכת הנהנין. ויש שנוהגים לאומרו לאחר ברכת הנהנין וקודם האכילה ולא חששו בזה להפסק. ויש שנהגו לאחר הברכה לאכול מעט, ולומר יהי רצון ולהמשיך באכילה. ולכל מנהג טעמו עמו, ויסודתו בהררי קודש וכמו שנתבאר בשו"ת שש משור שם, והרוצה לצאת ידי כל המנהגים, יברך ברכת הנהנין ברכת העץ וברכת אדמה, על פרי וירק שאינם מן הסימנים ומברכים עליהם גם בתוך הסעודה, וכגון ענבים ואבטיח וכיו"ב. ואז קודם אכילת כל סימן יאמר יהי רצון ויאכל, ובוה מיישב כל הטעמים וכל המנהגים.

תמרים

כפי שכתבנו ראוי לברך העץ על פרי אחר קודם הסימנים. ואם לאו יברך "בורא פרי העץ" על התמר ויכוין על שאר פירות העץ שלפניו, וכל אחד יעשה כמנהגו.
יקח תמר ויאמר "יהי רצון":

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיתמו
אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו:

סלקא

יקח סלק אדום או עלי סלק - ויאמר קודם האכילה:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שישתלקו
אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו:

ברתי

יקח לוף או כרישה - ויאמר קודם האכילה:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שישפרתו
אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו:

קרא

יקח דלעת - ויאמר קודם האכילה:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתקרע
רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו:

לוביָא

יקח שעועית ירוקה/שעועית יבשה/תלתן/שומשום/חילבה. אם לוקח ממינים שאינם נאכלים עם הפת, יברך אדמה. ואם בירך על פרי אחר אדמה בתחילת הסדר וכמבואר בסעיף י"ב, אין צריך לברך, וקודם האכילה יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂרַבּוּ זְכוּתֵינוּ וְתִלְכְּבֵנוּ:

רימון מתוק

אם חדש אצלו ולא היה על השולחן בקידוש, יברך שהחיינו קודם האכילה, וקודם האכילה יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁנַהֲיֶה מְלֵאִים מְצוֹת כְּרַמּוֹן:

ראש של כבש

קודם האכילה יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁנַהֲיֶה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב. וְתִזְכְּרֵנוּ לְנוּ עֲקֻדְתּוֹ וְאֵילּוֹ שֶׁל יִצְחָק אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, כֵּן אֲבָרְהָם אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם:

אם לקח ראש של עוף או של דג יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁנַהֲיֶה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב.

תפוח בדבש

קודם האכילה יאמר:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה מְזֻכָּה וּמְתוֹקָה:

יש המוסיפים:

דגים ואומרים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁנַפְרָה וְנִרְבָּה בְּדָגִים:

ריאה ואומרים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאֹר תוֹרְתֶךָ:

פול לאחר בדיקה או על הראייה ואומרים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיַפְלוּ שׁוֹנְאֵינוּ לְפָנֵינוּ:

תאנה לאחר בדיקה או על הראייה ואומרים:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתֵּהֵא שָׁנָה זוּ תִפְאֵה עָלֵינוּ, מְזֻכָּה וּמְתוֹקָה כְּדָבְלָה:

סדר כפרות

נהגו לעשות כפרות בערב יום כיפור, ונהגו ליקח תרנגולים לבנים, תרנגול לזכר, תרנגולת לנקבה, ולאשה מעוברת, אם אפשר נהגו ליקח תרנגול זכר ושתי נקבות.

קודם שיסובב על הראש יאמר:

יְשֵׁם יְחִיד קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא וְשִׁכְנִיתִיהָ לְיַחְדָּא שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כּל יִשְׂרָאֵל, הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא לַעֲשׂוֹת כְּפָרָה זֹו לְתַקַּן אֶת שְׂרָשֶׁה בְּמִקּוֹם עֲלִיזָו, וְיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּהֵא שְׁעָה זֹו אֲשֶׁר חֻזַּק חֲסִדְךָ גֹּבֵר בְּעוֹלָם עֵת רְצוֹן וְרַחֲמִים, וּבִכְחַ סְגֻלַּת שְׁחִיטַת גֹּבֵר זֹה יִמְתְּקוּ חֲמֹשׁ גְּבוּרוֹת יִסּוּד גֹּבֵר בְּעִלְמָא גִּבְרָא קִדְיִשָׁא הַזְעִיר אֲנַפְיָו, בְּחִינוּתֵינוּ אֲשֶׁר בּוּ הַרְדָּה מֵעֵבֶר נִשְׁמֹוּתֵינוּ, וְאַתָּה תְּקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחַנּוּנָהּ כִּי בָּא מוֹעֵד, וְתִבְנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ מִשְׁפֵּט שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח וְשְׁעִירֵי עֲזִים נַעֲשֶׂה בְּרְצוֹן, לְהַמְתִּיק תּוֹקֶפָא וּגְבוּרָתָא שֶׁל הַמַּלְכָּה, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבְנוּ, וְיְהִי לְרְצוֹן אֲמִרֵי פִי וְהַגִּיזוּן לְכִי לְפָנֶיךָ יי צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

ויאמר: בני אדם יושבי חשך וצלמות אסירי עני וברזל: יוציאם מחשך וצלמות ומסרותיהם ינתק: אוילים מדרך פשעם ומעונותיהם יתענו: כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות: ויזעקו אל יי בצר להם ממצוקותיהם וישיעם: ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם: יודו ליי חסדו ונפלאותיו לבני אדם: אם יש עליו מלאך מליין אחד מני אלה, להגיד לאדם ישרו: ויחננו ויאמר פדעו מרדת שחת מצאתי כפר:

ויסובב ג' פעמים מעל הראש ובכל פעם יאמר:

זֶה חֲלִיפְתִּי, זֶה תְּמוּרָתִי, זֶה כְּפָרְתִּי, זֶה הַתְּרַנְגוּל יִלְךְ לְמִיתָה, וְאַנִּי אֲפָנֵם וְאַלְהָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

אם מסבב לזכר אחר יאמר בלשון הזה:

זֶה חֲלִיפְתְּךָ, זֶה תְּמוּרָתְךָ, זֶה כְּפָרְתְּךָ, זֶה הַתְּרַנְגוּל יִלְךְ לְמִיתָה, וְאַתָּה תִּפְנֵם וְתִלְךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

אם מסבב לכמה זכרים יחד יאמר:

זֶה חֲלִיפְתְּכֶם, זֶה תְּמוּרָתְכֶם, זֶה כְּפָרְתְּכֶם, זֶה הַתְּרַנְגוּל יִלְךְ לְמִיתָה, וְאַתֶּם תִּפְנְסוּ וְתִלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

אם מסבב לנקבה יאמר בלשון הזה:

זֹאת חֲלִיפְתְּךָ, זֹאת תְּמוּרָתְךָ, זֹאת כְּפָרְתְּךָ, זֹאת הַתְּרַנְגוּלִת תִּלְךְ לְמִיתָה, וְאַתְּ תִּפְנְסִי וְתִלְכִי לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

אם מסבב לכמה נקבות יחד יאמר:

זֹאת חֲלִיפְתְּכֶן, זֹאת תְּמוּרָתְכֶן, זֹאת כְּפָרְתְּכֶן, זֹאת הַתְּרַנְגוּלִת תִּלְךְ לְמִיתָה, וְאַתֶּן תִּפְנְסֶנָּה וְתִלְכְּנָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם:

יתן את העופות לשחיטה, ועמוד ליד השוחט, ויתודה על מעשיו. וקודם השחיטה יכין עפר שעליו תתבצע השחיטה, ועפר שעמו יכסה את הדם, ולאחר השחיטה והבדיקה וקודם הכיסוי יברך: בְּרִידָה אֲתָה יי, אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצָנְנוּ עַל כְּסוּי הָדָם בְּעִפְרִ:

אם עושה את מנהג הכפרות בכסף, יאמר ככל הנוסח הקודם, אולם במקום

שיאמר "זאת התרנגולת תלך למיתה" יאמר:

זֶה הַכֶּסֶף יִלְךְ לְצַדִּיקָה וְכו'.

סדר שבעה אושפיזין

בכל לילה מתג הסוכות קודם שיכנס לסוכה, יעמוד בפתח הסוכה ויאמר:

לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, ברחילו ורחימו, ורחימו ורחילו,
ליחרא שם יו"ד ק"י בוא"ו ק"י ביחודא שלים בשם כל ישראל. ובשם
כל הנפשות והרוחות והנשמות המתיחסים אל שרשי נפשנו רוחנו
ונשמתנו, ומלבושיהם והקרובים להם שמבללות אצילות בריאה יצירה
עשיה, ומכל פרטי אצילות בריה יצירה עשיה דכל פרצוף וספירה דפרטי
אצילות בריאה יצירה עשיה. הנה אנחנו באים לקיים מצות עשה לישב
בספה. כמו שצונו יהוה אלהינו בתורתו הקדושה על ידי משה רבנו עליו
השלום "בספת תשבו שבעת ימים, כל האורח בישראל ישבו בספת:
למען ידעו דרתיכם כי בספות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם
מארץ מצרים": לתקן שרש מצוה זו במקום עליון. לעשות בונת יוצרנו
שצונו לעשות מצוה. להשלים אילן העליון ולהקים ספת דוד להחזיר
העמדה לישנה. ולהשלים שלמות תקון הנפשות והרוחות והנשמות
שמבללות אצילות בריאה יצירה עשיה, ומכל פרטי אצילות בריאה
יצירה עשיה. ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. שיהא עתה
עת רצון להיות עולה מצוה זו לפניך:

ליל א: ובכח מצוה זו ימשך החסד הפנימי העליון הנקרא יומם. יומא דכליל
לבלהו יומי שהא חסד שבחסד מאמא עלאה לרחל אמנו. וגם תקבל עוד
רחל אמנו החסד העליון שבכל החסדים דאור מקיף מאמא עלאה קדישא
שהא חסד שבחסד שבה:

ליל ב: בכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף החסד שבגבורה מאמא
עלאה קדישא:

ליל ג: ובכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף החסד שבתפארת מאמא
עלאה קדישא:

ליל ד: ובכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף החסד שבתפארת מאמא
עלאה קדישא:

ליל ה: ובכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף החסד שבנצח מאמא עלאה
קדישא:

ליל ו: ובכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף כללות החמשה חסדים
שביסוד מאמא עלאה קדישא:

ליל ז: ובכח מצוה זו ימשך לרחל אמנו אור המקיף כללות החמשה חסדים
שבמלכות מאמא עלאה קדישא:

והובן בחדס פסא ויתמתקו הגבורות ויתבסמו. וכמו שנאמר "וימינו תחבקני".
והנה אנחנו ישראל בני המלכות רחל עקרת הבית. עשינו הספה במצות ה'
אלהינו אשר היא כנגד ענני כבוד. כפתוב "וענן יהוה עליהם יומם". והם שבעה
עננים. וכנגדם הם שבעת ימי הספה. והנה אנחנו יושבים בצל אור המקיף
המתפשט עליה המקיף וסובב אותה. ובישיבתנו בה ימשך אלינו מן האור
המקיף ההוא:

אבינו אב הרחמן, פרש עלינו סכת שלומך.

ותקננו בעצה טובה מלפניך. ובצל כנפיך תסתירנו. ושמוך צאתנו ובואנו לחיים טובים ולשלום. ויתקים בנו מקרא שכתוב על ידי דוד מלך ישראל "יהוה שמרך, יהוה צלך על יד ימינך": "כי היית עזרתה לי ובצל כנפיך ארנן" ויתקים בנו מקרא שכתוב על ידי הושע הנביא "ישבו ישבי בצלו יחי דגן ויפרחו כגפן": ויתקים בנו מקרא שכתוב על ידי ישעיה הנביא "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתוך, לנטע שמים וליסד ארץ, ולאמר לציון עמי אתה: ר"ת הוי"ה: יומם יצוה יהוה חסדו ובליילה שירו עמי. תפלה לאל חיי: הראנו יהוה חסדך. וישעך תתן לנו: וחסד יהוה מעולם ועד עולם על יראיו. וצדקתו לבני בנים: הדרו ליהוה כי טוב. כי לעולם חסדו:

ר"ת אחי"ה: אהב צדקה ומשפט. חסד יהוה מלאה הארץ: הדרו לאל השמים. כי לעולם חסדו: יהי חסדך יהוה עלינו. כאשר יחלנו לך: הנה עין יהוה אל יראיו. למיחלים לחסדו:

ר"ת אדנ"י: אתה יהוה לא תכלא רחמיך ממני. חסדך ואמתך תמיד יצויני: דמינו אלהים חסדך בקרב היכלך: נחית בחסדך עם זו נאלת. נהלת בענך אל נוה קדשך:

יהוה יגמר בעדי. יהוה חסדך לעולם. מעשי ידך אל תרף: אל מלא רחמים. פרש עלינו סכת רחמים ושלום. כי אתה יהוה הפורש סכת שלום עלינו ועל כל ישראל ועל ירושלים עיר הקדש תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן:

עולו אשפיון עלאין קדישין. עולו אבהן עלאין קדישין למתב בצלא דמהימנותא עלאה. בצלא דקודשא בריך הוא:

ליל א: ליעול אברהם רחיקא אבא קדישא. וליעול עמיה: יצחק ויעקב, משה אהרן, יוסף ודוד:

ליל ב: ליעול יצחק עקידיא אבא קדישא. וליעול עמיה: אברהם ויעקב, משה אהרן, יוסף ודוד:

ליל ג: ליעול יעקב שלימא אבא קדישא. וליעול עמיה: אברהם יצחק, משה אהרן, יוסף ודוד:

ליל ד: ליעול משה רעיא מהימנא. וליעול עמיה: אברהם יצחק ויעקב, אהרן, יוסף ודוד:

ליל ה: ליעול אהרן כהנא. וליעול עמיה: אברהם יצחק ויעקב, משה, יוסף ודוד:

ליל ו: ליעול יוסף צדיקא. וליעול עמיה: אברהם יצחק ויעקב, משה, אהרן ודוד:

ליל ז: ליעול דוד מלכא משיחא. וליעול עמיה: אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן ויוסף:

"בסכת תשבו שבעת ימים". תיבו אשפיון עלאין קדישין.

תיבו אבהן עלאין קדישין למתב בצלא דמהימנותא עלאה בצלא דקודשא בריך הוא. ופאה חולקנא ופאה חולקהון דישראל. דכתיב (דברים לב ט): "כי חלק יהוה עמו, יעקב חבל נחלתו":

אחר כך ישב בסוכה ויאמר:

ליל א: וְאַבְרָהָם וְקַן בָּא בַּיָּמִים, וַיהוָה בָּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל: (ז פעמים).

ליל ב: וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַחַוִּיל וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִיא מֵאָה שְׁעָרִים, וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה: (ז פעמים).

ליל ג: מִה טָבוּ אֶהְלִיךְ יַעֲקֹב, מִשְׁכַּנְתִּיךָ יִשְׂרָאֵל: (ז פעמים).

ליל ד: תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה, מוֹרְשָׁה קִהַלְתָּ יַעֲקֹב: (ג פעמים). וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֵינָיו מְאֹד, מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה: (ג פעמים). וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, אֲשֶׁר יָדְעוּ יְהוָה פָּנִים אֶל פָּנִים: (ג פעמים).

ליל ה: וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אִמֹר לָהֶם: וַיְבָרַךְ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֵךְ: יָאֵר יְהוָה פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיְחַנְּנֵנוּ: יִשְׂאֵל יְהוָה פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁמָנוּ אֶת שְׁמֵינוּ עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵנִי אֲבָרְכֶם: (ג פעמים).

ליל ו: וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כַּחֲלוֹל הַיָּם הַרְבֵּה מְאֹד, עַד כִּי חָדַל לְסַפֵּר כִּי אֵין מְסַפֵּר: (ג פעמים). בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף בֶּן פֶּרֶת עָלֵי עֵין, בְּנוֹת צְעָדָה עָלֵי שׂוֹר: (ג פעמים). וְלִיוֹסֵף אָמַר מְבֻרַכְתָּ יְהוָה אֶרְצוֹ, מִמְּגֵד שָׁמַיִם מִטּוֹל, וּמִתְהוֹמִים רִבְעַת תַּחַת: וּמִמְּגֵד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ, וּמִמְּגֵד גֵּרֶשׁ יְרֵחִים: וּמִרְאֵשׁ הַרְרֵי קָדִם, וּמִמְּגֵד נִבְעוֹת עוֹלָם: וּמִמְּגֵד אֶרֶץ וּמִלֵּאָה וּרְצוֹן שְׁכֵנֵי סָנָה, תְּבוּאֹתָהּ לְרֵאשׁ יוֹסֵף וְלִקְדֻקְדָּה נְזִיר אֶחָיו: (ג פעמים).

ליל ז: וַיְהִי יוֹד לְכָל דָּרְכוֹ מִשְׁכִּיל, וַיְהוּ עֲמוֹ: (ג פעמים). מְגִדוֹל יִשׁוּעוֹת מְלָכוֹ, וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ לְדוֹד וְלוֹרְעוֹ עַד עוֹלָם: (ג פעמים).

תפילה כשיוצאים מן הסוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּשֵׁם שְׁקִימָתִי וַיִּשְׁבַּתִּי בְּסִכָּה זוֹ בֶּן אֹזְבָה לְשָׁנָה הַפְּאָה לֵישֵׁב בְּסִכָּה שֶׁל לוֹיָתָן:

בספר יסוד יוסף כתב להתפלל תפילה זו:

רְבוּנָא דְעֻלְמָא. יְהֵא רַעוּא מִן קַדְמֵךְ. שְׂאוּתֵן מִלְּאֲכִים הַקְדוּשִׁים הַשִּׁיכִים לְמִצּוֹת סִכָּה. וְלְמִצּוֹת ד' מִיָּנִים לֹלֵב וְאַתְרוּג הַדָּם וְעִרְבָה הַגּוֹהֲגִים בְּחַג הַסִּכּוֹת הֵם יִתְלוּ עִמָּנוּ בְּצִאתֵנוּ מִן הַסִּכָּה. וַיְכַנְסוּ עִמָּנוּ לְבַתִּינוּ לְחַיִּים וְלְשָׁלוֹם. וְלִהְיוֹת תְּמִיד עֲלֵינוּ שְׁמִירָה עֲלִיוְנָה מִמְּעוֹן קִדְשֶׁךָ. וְלִהְיוֹתֵנוּ מִכָּל חַטָּא וְעוֹן וּמִכָּל פְּגָעִים רָעִים. וּמִכָּל שְׁעוֹת רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְבוֹא לְעוֹלָם. וְתַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְפָרוֹם. וְחַדֵּשׁ כְּלִיֹּתֵנוּ לְעִבְרֶךָ בְּאֵמֶת בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה. וְנִתְמַיֵּד מְאֹד בְּתִלְמוּד תּוֹרָתֶךָ הַקְדוּשָׁה לְלִמּוּד וְלִלְמוּה. וְזִכּוֹת אֲרַבְעָה מִיָּנִים וּמִצּוֹת סִכָּה יַעֲמִד שְׁתֵּאֲרִיךְ אַפְּךָ עַד שׁוֹכְנֵי אֱלֹהֵינוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ. וְנִתְקַן כָּל אֲשֶׁר פְּגַמְנוּ. וְנוֹכַח לְשׁוֹנֵי שְׁלַחֲנוֹת בְּלִי צַעַר וַיְגוֹן אֲנִי וּבְנֵי בֵיתִי וַיּוֹצֵאֵי חֲלָצִי. וְנִהְיֶה כְּלָנוּ שְׁקִמִּים וְשְׁלוּיִים דְּשִׁנִּים וְרַעֲנָנִים. וְעוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּכָלֵל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

יְהִי לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי פִי וְחֲגִילוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

